

REDAKTORDAN

Bu gün Azərbaycanın bölgə teatrlarında ali təhsil olan istedadlı gənclər çox azdır. Çünki Azərbaycan Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin aktyorluq

let Dram Teatrında da ali təhsilli mütəxəssislər azdır. Bu da teatrda rejissorların peşəkar tamaşalar hazırlamasına çox çətinlik yaradır. Başqa bölgə teatrlarının çoxunda ol-

du rayonda yaşamaq daha olverşli idi. Düşündüm ki, fəaliyyətim müvəqqəti olaraq bölgədə davam etdirim. Həm teatra, həm də bölgədə yerləşən televiziyağa üz tutdum. O gün, bu gün 11 ildir ki, rayonda fəaliyyət göstərirəm. Amma hələ də içində bir hiss var ki, mən rayonda

Yil. İnsanlar texnikadan da beziblər, artıq canlı hissələr, ifadələr görmək istəyirlər. Teatr bütün dövrlərdə "undeground", yəni canlı sənət növü olub. Kütləvi məkan deyil. Şəxson mən öz teatrımıza kütləvi tamaşaçı arzulayıram. Az olsun, amma anlayan, duyan, zövq alan tamaşaçı

ekrana daşımaqdan, bölgədə olan istedadlı şəxslərə üstünlük vermək daha gözəl olar. Təxminən 12 illik televiziya və radio fəaliyyətim var. Çaldığım media orqanlarında müxtəmədi olaraq bölgə teatrlarına yer vermmişəm, tamaşaları lentə almışım, aktyorlar haqqında portret verilişlər hazırlamışım. Bu həm bizim üçün, həm də həmin aktyorlar üçün maraqlı olub. Həm də ekranda yeni simalar, yeni sifətlər görünüb. Bütün dünyada bu üsuldan çox istifadə olunur. Amma bizim serialları və filmləri çəkən rejissorlarımız hələ də ya bundan xəbərləri yoxdur, ya da özlərinə əziyyət verib, yeni simalar axtarmaq istəmirlər.

- "İnan mənə" tamaşası sizə və kollektivinizə nə qazandırdı?

"İnan mənə" şəxson mənə və kollektivimizə böyük inam verdi. Mən bir daha inandım ki, teatrımız gələcəyi çox yaxşı olacaq. Artıq teatrda yaşamaq və yaratmaq üçün işiq yolu aydın görünür. Bu tamaşa mənə bir gənc aktyor kimi ruhlandırıldı. Tamaşaçılardan gələn fikirlərdən isə, özüm-özümə belə dedi: "Yusif dayanma! Davam elə!" Bu da özüm-özümə əmrini verməyimə səbəb oldu. "İnan mənə" tamaşası Qazax teatrına yeni nəfəs gətirdi. Aktyorlar, texniki və digər yaradıcı heyət bu tamaşa ilə sanki yenidən özlərinə qayıtdılar. Səhnə işimiz Bakıda nümayişini isə bayram idi.

Teatrımız və tamaşamız haqqında mətbuatda çox yazıldı. Bu da teatrımızın kollektivini öz işinə çox həvəsləndirdi və özlərinə böyük inam yaratdı. İnam- insanın söykəndiyi uca dağ və həyatın sərmayəsi deməkdir. Biz də başa düşdük ki, Azərbaycan mətbuatına söykənməklə inanırıq ki, onlar təkcə Qazax teatrını yox, bütün bölgə teatrlarını tez-tez işıqlandırmaq bölgələrdə işləyən insanlarda işləməyə, yeni-yeni obrazlar yaratmağa çox həvəsləndirəcək. Axı mətbuat dördünü hakimiyyətdir. Ona görə də mətbuatda çalışınlar qov bölgələr yaddan çıxarmasınlar. Tarixlərin boyu məhz bölgələr paytaxta yaxşı kadrlar yetişdirib göndərirlər. İnşallah bu tamaşadan sonra ki "bayram" davam edəcək.

P.S. Yusif Qoca düz deyir. Mənə, ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunan "İnan mənə" kimi yüksək peşəkar tamaşa hökmən dövlət səviyyəsində daha geniş tamaşaçı kütləsinə çatmalıdır. Bu işdə rayonlarımızın rəhbərləri, İcra Hakimiyyəti başçıları müsbət addım atıb, bu tamaşanın öz rayonlarında təşkil etsələr, rayon camaatı

- Bir cavan kadr kimi bölgə teatrlarının inkişafı üçün hansı təklifləriniz var?

-Bölgə teatrlarında kadr çatışmazlığı əsas səbəbdir. Normal əməkhaqqı ilə ixtisaslaşmış yaradıcı və texniki heyət cəlb edilsə vəziyyət ürəkaçan olar. Eyni zamanda tez-tez qastrollar təşkil edilməlidir.

onlardan çox razı qalar. İnsanlarımız həm də bir daha bədi səhnə əsəri vasitəsilə görürlər ki, əgər 1993-cü ildə dahi rəhbər, əbədiyyat Prezidentimiz xalqın istəyi ilə hakimiyyətə gəlməyəydi, indi nə Azərbaycan adlı müstəqil respublika olmazdı, nə də torpaqlarımız yağdı düşməndən təmizlənməzdi.

Axi müasir Azərbaycanın ideya müəllifi, məmn və yaradıcısı əbədiyyat Heydər Əliyev teatrı çox sevirdi. Cavanlıq illərində teatrdə rollar oynayırdı. Dahi rəhbər teatrla nəfəs alırdı. İncəsənət xadimlərinə böyük ehtiramla yanaşırdı və həmişə belə deyirdi: "Mədəniyyət uşaq kimidir. Həmişə tumar və qaçqın istəyir. O həssasdır: ölinin tumarı, üyörünin qaçqını azca azalan kimi o hiss edir, küstür, inciyir. Siyasi rəhbər, dövlət xadimi, ölkə başçısı bunu bilməlidir, bunu bir an belə yaddan çıxarmamalıdır".

Bax, dahi rəhbərin bu qiymətli sözlərini hər bir rayon rəhbəri yazıb, stolunun üstündə qoymalı və əbədi yaddaşında saxlamalıdır. Bu sözlər, onların bir Azərbaycanlı kimi müqəddəs borcu olmalıdır.

Ağalar İDRİSOĞLU,
Əməkdar İncəsənət xadimi

Gələcəyinə çox inandığım aktyor

Yusif Qoca: "İnan mənə" tamaşası Qazax teatrına yeni nəfəs gətirdi. Aktyorlar, texniki və digər yaradıcı heyət bu tamaşa ilə sanki yenidən özlərinə qayıtdılar"

fakültəsini bitirənlərin çoxu var qüvvəllərini sərf edirlər ki, Bakıda qalıb, paytaxt teatrlarında işləsin ya da heç teatra getməyib, gedib başqa yerlərdə işləsinlər. Axı həmin gənclərin çoxunun aktyorluğa həvəsi yoxdur. Sadəcə test imtahanları ilə balları bu ali məktəbə çatıb. Onlar da ali təhsil almaq xatirinə burada oxuyurlar. Bir də bunun ən böyük səbəbi ondadır ki, bölgə teatrlarında işləməyə gedən aktyorlara, aktrisalara, rejissorlara rayon rəhbərləri tərəfindən heç bir şərait yaradılmır. Hətta onların yaşaması üçün

duğu kimi Qazax Dövlət Dram Teatrında da cəmi bir neçə ali təhsil alan cavan aktyor var. Onlardan biri də çox istedadlı aktyor Yusif Qocadır. Mən onu çoxminli oxucularımızla daha yaxından tanış etmək istəyirəm.

Qısa arayıq: Yusif Qoca 1989-cu ildə Qazax rayonunda dünyaya göz açıb. Hərbi ailəsində böyüməsinə baxmayaraq, uşaqlıqdan hərbi yox, incəsənətə, jurnalistikaya marağı çox olub. Elə bu istək də onu Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə aparıb. 2007-2011-ci illərdə bu universite-

müvəqqətiyəm... Çünki açığı bölgə teatrlarına lazım olan heç bir şərait yoxdur. Hətta fəxri adlar və Prezident mükafatları veriləndə bölgə teatrları yaddan çıxır. Bu ögey münasibət də bizi, təkcə mənə yox, hamını həvəsləndirir. Fikirlişirik ki, biz heç kimə lazım deyilik. Amma cənab Adil Kərimli Mədəniyyət naziri təyin olunduqdan sonra ürəyimizdə bir qığılcım yaranıb ki, tezliklə hər şey yaxşı olacaq. Çünki aprel ayının 11 və 12-si tarixlərində Heydər Əliyev Fonduna keçirilən Teatr forumu bunu deməyə bizə əsas verir.

- Qazax Teatrının kollektivini sizə nə öyrətdi? Teatrda rollarınız haqqında nə deyə bilərsiniz?

-Teatrla əməkdaşlığa başladığım ilk gündən həm sabiq direktorumuz Saqif İskəndərovdan, həm baş rejissorumuz Musa Eyyubovdan, həm yaradıcı heyətdən, həm də texniki heyətdən diqqət və qayğı görmüşəm. Öz bilik və təcrübələrini mənə bölüşüblər. Təcrübəli aktyor və aktrisalalarımızla tezliklə dostluq üzərində davam edir. O ki, qaldı teatrdəki obrazlarımıza... İlk rolum Oqtay. Altunbəy "Gecə yarandı" adlı pyesində əsas qəhrəman olub. Ardınca, Mar Baycuyevin "Ər və arvad" pyesi əsasında hazırlanan "Toy günü ayrılıq" tamaşasında Əziz, Xalq artisti Vidadi Əliyevin quruluşunda Əbdürrəhman bəy Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir"ində Adəm, Nəcəf bəy Vəzirovun "Bəxtsiz Cavan"ında Fərhad, Xalq artisti Zülfüqar Abbasovun quruluşunda Cəfər Cabbarlının "Solğun çiçəklər"ində Bəhrəm, Əhməd Orucovun "Pul dölisi"ndə Dəli, "Qulluqu axtarıram" da Vəkil, Viktor Hüqonun "Edam məhkumunun son günü" İttihacçı, Vaqif Səmədoğlunun "İntihar"ında Cabir, Steinkünin "İnsanlar və Şiçanlar", Nobel mükafatı laureatı Slovomir "Mirojkin" "Mühacirlər", İlqar Fəhminin "Son reportaj" və sairə tamaşalarda müxtəlif xarakterli obrazları canlandırmışam.

- Rejissor teatrın siması və ideyavəricisidir. Sizin inkişafınızda xidmətləri olan rejissorlar kimlər olub?

-Mənim inkişafım universitet illərinə söykənir. Şanslı insanam. Qarşıma Afaq Bəşirqızı, Gülşad Baxşıyeva, Nadir Hüseynov, Musa Eyyubov, Allahverdi Musayev, Emin Musov, Kənan Musayev, Nadir Şofiyev kimi işini sevon və öyrətməkdən bezməyən ustadlar çıxdı. Həmçinin Xalq artistləri Vidadi Əliyev və Zülfüqar Abbasovla işləmək də mənə çox inkişaf etdirdi. Son tamaşamız Ağalar İdrisoğlunun "İnan mənə" pyesində isə Əməkdar artist Xəzər Gəncəli ilə çalışmaq isə yeni bir inkişafın başlanğıcı oldu. Bu tamaşada iştirak edən bütün yaradıcı heyət həm pyesi və həm də rejissoru sevdi.

- XXI əsr kompüter əsridir. Teatra tamaşaçı cəlb etmək üçün siz bilən bu gün hansı işlər görülməlidir?

-Düşünürəm ki, bu gün üçün tamaşaçı cəlb etmək çox da çətin de-

tin teatr və kino aktyorluğu fakültəsində əvvəlcə Əməkdar artist Gülşad Baxşıyevadan, sonra Xalq artisti Afaq Bəşirqızından aktyorluq sənətinin sirlərini mükəmməl öyrənməyə çalışmışam. Səhnə danışıq müəllimi isə çox təcrübəli mütəxəssis olan dosent Nadir Hüseynov olub. Universitet illərində Yusif Qoca Azad Azərbaycan Teledio şirkətində, İctimai Televiziya da təcrübə keçib. Hərbi xidmətdən sonra 2012-ci ildə Qazax Dövlət Dram Teatrında aktyor, paralel olaraq Tovuzda yerləşən "Türkel" Televiziyasında müxbir, aparıcı, redaktor, layihə rəhbəri, departament direktoru kimi fəaliyyət göstərib. Bununla yanaşı ARB-24, ARB və ARB Kəpəz Televiziya kanallarında müəllif verilişlərinin aparıcısı olub. Hal-hazırda fəaliyyətini Qazax Dövlət Dram Teatrında və Qazaxda yerləşən Radio Qərbdə təşkilatında davam etdirir.

Yusif Qoca hər tərəfli istedadlı, çox müxtəlif ehtiyat insanıdır. Özünə qarşı çox cavabdehdir. Belə cavanlar da teatrda çox lazımdır. Belə cavanlarla rejissorlar da işləməyi xoşlayırlar.

Qazax Dövlət Dram Teatrı 85 illik yubileyi ilə və ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr etdikləri, Əməkdar incəsənət xadimi Ağalar İdrisoğlunun "İnan mənə" əsəri ilə Bakıda, Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının Abbas Mirzə Şərifzadə adına Aktyor evinin səhnəsində (rejissor, Əməkdar artist Xəzər Gəncəlinin quruluşunda) tamaşasını çox yüksək səviyyədə oynayanından sonra biz onunla həmsöhbət olduq.

-Yusif bəy, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetini bitirəndən sonra paytaxt teatrlarını deyil, məhz Qazax Dövlət Dram Teatrını seçdiniz. Bu, nədən belə yarandı?

- Mənim Qazax Dövlət Dram Teatrı ilə tanışlığım uşaqlıq illərimə söykənir. Hələ məktəbliyəm teatrda tamaşalar tez-tez izləyirdim. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetininə aktyorluğu seçmək qərarına gəldikdə, teatra üz tutdum. O vaxtlar aktyor, indi isə quruluşçu rejissorumuz olan Allahverdi Musayev mənə qabiliyyət imtahanına hazırladı. Universiteti uğurla başa vurdudan sonra, hərbi xidmətə yollandım. Xidmətin ardınca doğma rayonum olan Qazaxa qayıtdım. Həmin illər-

mənli, yataqxana da verilir. Aldıqları əməkdaşlıq yaşayacaqları evin pulunu vermək çox çətin olduğuna və həmin az pulla yaşamağa məcbur olduqlarından bu çətinliyə dözməyib, Bakıya qayıdırlar. Bakıda teatrlarda iş tapa bilməyənlər isə bircə sənətdən uzaqlaşırırlar.

Amma Sovetlərin vaxtında belə deyildi. Həmin vaxtı cavan kadrlar rayonlara gedəndə onlara rayon rəhbərləri tərəfindən hər cür şərait yaradılırdı və hətta onlara yüksək əmək haqqı, ev də veriliirdi. O cavanlar təyinat müddətini bitirəndən sonra da həmin rayonlarda qalıb, işləyirdilər...

Biz müstəqillik qazandıq da, çox əfsus ki, hələ də cavanlarımızın bölgələrdə gedib işləmələrinə lazım olan kimi şərait yoxdur. Ona görə də bu gün rayonlarımızda cavan həkimlərə, müəllimlərə, incəsənət, mədəniyyət işçilərinə, idman mütəxəssislərinə çox böyük ehtiyac var. Bu problemi görəsən biz nə vaxt həll edəcəyik?... Axi biz, artıq 32 ildir ki, müstəqillik qazanmışıq. Mən belə fikirləşirəm ki, bu işdə əsasən rayon rəhbərlərimiz ölkə başçısına çox kömək etməlidirlər. Yəni cavan kadrları işlədikləri rayonlara dəvət edib, onlara lazım olan şərait yaratmalıdırlar. Bax, on da cavanlarımız məcbur olub, xarici ölkələrə köçüb getməzlər... Öz məmləkətində işləyirlər. Əgər belə olmasa, cavan kadrlarımız xaricə axını çox sürətlənəcək. Onlar da xaricə gedib, yaxşı məcəb alandan sonra geri qayıtmayacaqlar. Nəcə ki, kaos illərində cavanlarımızın çoxu pul qazanmaq, ailəsini dolandırmaq üçün xarici ölkələrə köçüb getdilər. Onların həmsəyidləri olan çoxlu qızlarımız ailo həyatı qura bilmədilər... Həmin oğlanlar da xarici ölkələrdə başqa millətlərin qızları ilə ailo həyatı qurdular. Bu, milli faciədir, elə deyilmi?..

Artıq yaz qalib xalq kimi dünyada tanınır. Qarabağ torpaqlarımızı Ali Baş Komandanımızın və rəşadətli ordumuzun sayəsində yağı düşməndən təmizləmişik. İndi orada işləmək üçün bəzi çoxlu gənc mütəxəssislər lazımdır. Amma bu mütəxəssislərin də işsizlik ucubandan xaricə axını davam edir... Bir millət olaraq, bunun qarşısını hökmən almalyıq.

Çox əfsus ki, bu gün Qazax Döv-

Festivallar, paytaxt Bakıya və digər bölgələrə səfərlər və sairə inkişafa təkan verəcək. Təsəvvür edin ki, bizim teatrın binası yoxdur. Zalımı ölvərsiniz, kostyumlarımız nımdaş, qrim yox, işiq zəif, aktyor truppasında gənclər az və sairə. Belə olan halda bu günkü günümüzə şükür etməliyik. Əgər belə getsə, gələcəkdə daha pis ola bilər.

-Televiziya verilişlərinə, film və seriallara dəvət alırsınız? Dəvət alırsınızsa, səbəb nədir?

-Hamımız bilirik ki, televiziya Bakıda yerləşir. Regional televiziya istisnadır. Bakı ilə Qazax arasında təxminən 500 km məsafə var. Ona görə bizim heyətin televiziyalarda tez-tez görünməsi real deyil. Amma zaman-zaman eflərdə olumuşuq. Əgər dəvətlər olursa dəyərləndiririk. Qaldı ki, serial və kino məsələsi. Eyni, məsafə problemi burada da özünü göstərir. Şəxson mən bir neçə dəfə serial təklifi almışam, məsafə və maliyyə məsələlərinə də razılıq gəlməmişik. Amma çox arzulayıram ki, bölgədə yaşayan aktyorlar filmlərdə görünsün. Baxın, Rəşad İsaev çəkdiyi seriallarda Gəncə teatrının heyətində üstünlük verir. Nəyi pisdir? Hansısa həvəskarı, "yoldan keçəni"

